

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen järjestöjen toimintaedellytysten tukemisen ja järjestöavustusten periaatteet

Sisällys

1. Johdanto	1
2. Avustuslajit ja hakeminen	1
3. Avustuksen myöntämisen yleiset periaatteet	2
4. Avustuksen haku ja käyttö	4
5. Avustamisen ulkopuolelle jäävä toiminta	4
6. Muu toimintaedellytysten tukeminen	4

Liite 1. Järjestöavustusten pisteytys

1. Johdanto

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen tulee edistää hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden ja yleishyödyllisten yhteisöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 7 §). Hyvinvointialue voi tukea erillisillä avustuksilla niitä yhdistysrekisteriin rekisteröityjä yleishyödyllisiä yhdistyksiä, joiden tehtävänä on terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin ja/tai turvallisuuden edistäminen. Hyvinvointialue voi myöntää kumppanuusavustusta myös säätiörekisteriin rekisteröidyille säätiöille, joiden tarkoituksena on terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin tai turvallisuuden edistäminen. Hyvinvointialue arvioi säätiön avustuskelpoisuutta sääntöjen perusteella. (Jäljempänä viitataan sekä yhdistyksiin että säätiöihin sanalla järjestöt.) Lisäksi maksuttomien tilojen käyttömahdollisuus on merkittävä osa toiminnan tukemista ja avustamista samoin kuin toiminnallinen yhteistyö, johon ei liity rahallista korvausta (esim. asiantuntijatuki, tiedotus, asukkaiden ohjaaminen järjestötoimintaan).

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosäännön 10 §:n mukaisesti aluehallitus päättää avustusten myöntämisperiaatteista ja avustuksista, jotka eivät kuulu muun hyvinvointialueen viranomaisen toimivaltaan.

Avustusta voi saada vain yleishyödylliseen toimintaan, joka tukee hyvinvointialueen strategian sekä alueellisen hyvinvointisuunnitelman toteutumista ja edistää kantahämäläisten hyvinvointia, terveyttä ja/tai turvallisuutta. Hyvinvointialue voi myöntää harkinnanvaraisia avustuksia hyvinvointialueen talousarviossa vahvistetun määrärahan puitteissa. Hyvinvointialue avustaa järjestöjä, joiden toiminta tukee, täydentää tai monipuolistaa hyvinvointialueen lakisääteistä tehtävää eli sosiaali- ja terveystaloudellista ja pelastuspalveluita.

2. Avustuslajit ja hakeminen

Hyvinvointialueen avustukset jakaantuvat kolmeen avustuslajiin: toiminta-avustukset, kumppanuusavustukset ja kerta-avustukset. Toiminta-avustuksen ja kumppanuusavustuksen avustusperiaatteet ja avustusehdot ovat yhteneväiset.

Toiminta-avustusta voi hakea vuosittain määriteltynä hakuaikana (jatkossa aika tarkentuu

osana talousarvioprosessia). Toiminta-avustusta voidaan kohdentaa pysyväisluonteisempaan tai uutta käynnistävään toimintaan, joka vastaa hyvinvointialueen asukkaiden hyvinvoinnin vajeisiin. Toiminta-avustusta ei voi hakea toimintaan, johon voi hakea kumppanuusavustusta.

Kumppanuusavustukset kohdennetaan niihin keskeisiin yhteistyökumppaneihin, joiden kanssa hyvinvointialue tekee kiinteästi yhteistyötä. Kumppanuusavustuksilla hyvinvointialue sitoutuu pitkäjänteiseen yhteistyöhön ja neuvottelevaan avustamiseen. Tavoitteena on kehittää yhdessä kantahämäläisten sosiaali- ja terveyspalveluita ja/tai hyvinvointia ja terveyttä tukevia toimintoja. Hyvinvointialue voi kumppanuusavustuksella harkinnan mukaan tukea toimintaa, johon hakija hakee joko hankeavustusta tai kohdennettua toiminta-avustusta Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:lta tai ESR-hankerahoitusta ELY-keskukselta. Hyvinvointialueen avustus toimii näin toiminnan täydentävänä julkisena rahoituksena. Hyvinvointialue neuvottelee kumppanuusavustuksesta hakijan kanssa erikseen ja pyrkii ulottamaan myönnettävän avustuksen koko STEA-avustuksen tai ESR-rahoituksen ajalle. Kumppanuusavustuksissa huomioidaan toiminnan jatkuvuus myös hankeajan jälkeen.

Kumppanuuksissa on jatkuva haku rahoitushakuaikataulujen mukaisesti sekä hyvinvointialueen talousarviossa päätettyjen määrärahojen puitteissa. Kumppanuutta haettaessa tulee huomioida kumppanuusprosessin käsittelyaikataulu ja varata neuvottelu- ja sopimusmenettelylle riittävästi aikaa. Kumppanuussopimuksista tehdään päätökset hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan. Kumppanuussopimukseen sovelletaan yleisiä avustusperiaatteita, ellei yhteisten neuvottelujen perusteella ole muuta sovittu.

Hyvinvointialue voi myöntää **kerta-avustusta** toimintaan, jolla vastataan toimintaympäristössä ja/tai kohderyhmän tarpeissa tapahtuneeseen äkilliseen, ajankohtaiseen muutokseen. Kerta-avustusta voi hakea ympäri vuoden. Hyvinvointialue myöntää kerta-avustuksen samaan toimintaan vain kerran.

3. Avustuksen myöntämisen yleiset periaatteet

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen avustusten myöntämisessä sovelletaan seuraavia periaatteita:

1. Avustusta myönnetään Kanta-Hämeessä toimiville rekisteröidyille yhdistyksille, yhteisöille ja säätiörekisteriin rekisteröidyille säätiöille vain yleishyödylliseen toimintaan, joka edistää kantahämäläisten hyvinvointia, terveyttä ja/tai turvallisuutta.
2. Avustettavan toiminnan tulee toteutua Kanta-Hämeessä.
3. Avustettavan toiminnan tulee tukea, täydentää tai monipuolistaa Kanta-Hämeen hyvinvointialueen toimintaa¹ ja sen tulee toteuttaa hyvinvointialuestrategian painopisteitä, strategisia periaatteita ja toimenpiteitä sekä alueellisen hyvinvointisuunnitelman painopisteitä.
4. Avustettavan toiminnan tulee palvella koko hyvinvointialueen asukkaita tai useamman hyvinvointialueelle sijoittuvan kunnan asukkaita. Toimintaan tulee olla mahdollista osallistua yhdenvertaisesti kotikunnasta riippumatta. Avustuksen hakijan tulee määritellä toiminnan kohderyhmä. Avustettavan toiminnan tulee olla kaikille kohderyhmän edustajille avointa

¹ Hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevat toiminnot on kuvattu laissa hyvinvointialueesta (29.6.2021/611), laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (29.6.2021/612) sekä laissa pelastustoimen järjestämisestä (29.6.2021/613).

5. Avustuskelpoiset hakijat voivat hakea avustuksia yhdessä ja toteuttaa toimintaa yhteisvastuullisesti. Yhteisvastuullisessa toiminnassa hakijoiden on mahdollista sopia päävastuullisesta hakijasta, jolle avustus maksetaan ja joka vastaa avustuksen käytön raportoinnista. Hakijat voivat myös sopia avustuksen ja raportointivastuun jakautumisesta toiminnan toteuttamiseen osallistuvien hakijoiden kesken. Jos hakijat hakevat avustusta yhdessä ja toteuttavat toimintaa yhteisvastuullisesti, niiltä edellytetään keskinäistä yhteistyösopimusta.

6. Avustuksen hakijalta edellytetään omarahoitusosuutta tai muuta aktiivista panosta (esim. vapaaehtoistyötä) toiminnan järjestämiseksi.

7. Avustusta ei voida myöntää, mikäli avustamisesta aiheutuu markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia. Avustuksia ei myönnetä toimintaan, jonka hyvinvointialue on kilpailuttanut tai joka on palvelujen järjestämisvastuun toteuttamiseksi hankittavaa ostopalvelua.

8. Avustusta ei myönnetä toimintaan, jonka mahdollista tuottoa käytetään omistajiensa hyväksi. Saatua avustusta ei saa käyttää varainhankinnan tai liike- ja sijoitustoiminnan menoihin eikä rahoitusomaisuutensa tai muiden pitkäaikaisten sijoitustensa lisäämiseen.

9. Samaan toimintaan myönnetään avustusta hyvinvointialueelta vain yhden avustuksen muodossa. Yhteisö tai järjestö voi saada avustusta lisäksi kunnalta.

10. Avustusta voidaan myöntää ainoastaan hakijoille, joiden hakemus on saapunut annettuun määräaikaan mennessä.

11. Avustuksen saajan on järjestettävä kirjanpitosensa ja tilintarkastuksensa lain edellyttämällä tavalla ja siten, että avustuksen käyttöä voidaan seurata kirjanpidosta.

12. Avustettavien yhteisöjen tulee noudattaa toiminnassaan voimassa olevia lakeja ja asetuksia sekä hyviä tapoja ja yleisesti hyväksytyjä eettisiä periaatteita.

13. Hyvinvointialue hyödyntää Lähellä.fi-palvelua asukkaiden ohjaamisessa yleishyödylliseen toimintaan. Avustuksen hakijan tulee ilmoittaa avustettavasta toiminnasta Lähellä.fi-palvelussa.

Hyvinvointialue päivittää järjestöavustusten kriteereitä jatkossa siten, että ne ovat linjassa hyvinvointialueen strategian, hyvinvointisuunnitelman ja palveluiden kehittämisen kanssa.

Avustuksista päätettäessä huomioidaan avustettavan toiminnan sisältö, laajuus sekä suunnitelmallisuus. Lisäksi kiinnitetään huomiota hakijan omarahoitusosuuteen sekä mahdollisten edellisinä vuosina saatujen avustusten käyttötarkoitusten toteutumiseen. Hakijan taloudellinen tilanne huomioidaan avustuksen tarpeellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden kannalta. Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, ettei aiemmin myönnettyjen avustusten osalta ole ilmennyt epäselvyyksiä.

Hyvinvointialue jakaa toiminta-avustuksiin varatut määrärahat ehdot täyttävien toimintojen kesken kokonaisharkinnan ja pisteytyksen avulla. Hyvinvointialue käyttää pisteytystä myös harkinnanvaraisten kerta-avustusten myöntämisen tukena. Hyvinvointialue painottaa pisteytyksessä mm. sitä, miten hyvin toiminta toteuttaa hyvinvointialuestrategian painopisteitä, strategisia periaatteita ja toimenpiteitä.

Raportoinnissa, seurannassa ja käytettävissä mittareissa hyödynnetään ulkopuoliselle rahoittajalle

(esim. STEA:lle tai ELY-keskukselle) tehtäviä seuranta- ja loppuraportteja sekä käytettäviä mittareita. Raportteja ja seuranta voidaan täydentää hyvinvointialueelle, mikäli hyvinvointialueen tilintarkastus, sisäinen tarkastus tai laaduntarkastus sitä vaatii.

4. Avustuksen haku ja käyttö

Hyvinvointialue voi myöntää avustusta vain toimintaan, johon sitä on haettu. Avustusta myönnetään enintään se euromäärä, mitä on haettu. Avustettavan toiminnan rahoitus suunnitelman tulee olla selkeä ja hyväksyttävä.

Avustusta ei voida myöntää jo toteutuneisiin hankkeisiin tai kuluihin.

Hyvinvointialueen avustusten haku toteutetaan sähköisen Webropol -järjestelmän kautta.

Mikäli hakemus on puutteellinen, hakijaa pyydetään täydentämään hakemusta asetettuun määräaikaan mennessä. Jos hakemusta ei täydennetä asetettuun määräaikaan mennessä, hakemus käsitellään toimitettujen tietojen perusteella ja hakemus hylätään, mikäli hakemuksen myöntämisen edellytykset eivät täyty.

Avustuksen hakija raportoi avustuksen käytöstä vuosittain hyvinvointialueen antamien ohjeiden mukaisesti. Avustuksen hakijan tulee järjestää kirjanpito siten, että avustuksen käyttöä voidaan seurata. Jos avustuksen hakija ei voi käyttää avustusta suunnittelemaansa toimintaan sovituna avustuksen käyttöaikana, hakija on velvollinen palauttamaan käyttämättömän avustuksen hyvinvointialueelle. Jos avustuksen hakija on käyttänyt avustusta muuhun kuin avustettavaan toimintaan, hyvinvointialue voi periä väärin käytetyn avustuksen takaisin.

5. Avustamisen ulkopuolelle jäävä toiminta

Hyvinvointialueen avustamisen ulkopuolelle jäävät normaaliin yhdistyksen ja säätiön toiminnan organisointiin kuuluvat toiminnot, kuten hallinnon kokoukset ja viestintä, sekä merkkipäivän juhlallisuudet.

Avustusta ei myönnetä hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevaan toimintaan.

Avustusta ei saa käyttää investointeihin tai kiinteän omaisuuden hankintaan tai yhdistyksen omistamien tilojen kunnostamiseen.

Avustus eroaa hankinnasta siten, että avustaminen on täysin vastikkeetonta. Avustamista koskevassa päätöksessä tai sopimuksessa ei veloiteta avustuksen hakijaa suorittamaan vastapalveluita.

Pääsääntöisesti avustusta myönnetään vain yleishyödylliseen toimintaan. Avustusten myöntämisessä huomioidaan valtiontukisääntely ja myönnettävän avustuksen kilpailu- ja kauppavaikutukset. Valtion tukia ei voida Euroopan unionin oikeuden mukaisesti myöntää yritystoimintaan. Käsite yritys kattaa myös yhdistykset, säätiöt ja kolmannen sektorin toimijat siltä osin, kuin ne harjoittavat taloudellista toimintaa tarjoten markkinoilla tavaroita tai palveluita.

6. Muu toimintaedellytysten tukeminen

Hyvinvointialue tarjoaa hallinnassaan olevia toimitiloja mahdollisuuksien mukaan yhdistysten, säätiöiden ja toimintaryhmien yleishyödyllisen toiminnan käyttöön maksutta tilojen käyttöohjeiden mukaisesti. Tilojen käyttömahdollisuus ei ole sidoksissa siihen, avustaako hyvinvointialue järjestöä rahallisesti vai ei.

Lähtökohdat tilojen osalta:

- Hyvinvointialue antaa hallinnassaan olevia (joko omistamia tai vuokraamia) tiloja sosiaali- ja terveysjärjestöjen käyttöön maksutta tilapäistä käyttöä varten toiminnallisena avustuksena
- Mikäli järjestö perii järjestämistään tilaisuuksista pääsymaksun, niin Kanta-Hämeen hyvinvointialue perii käyttöön antamastaan tilasta vuokraa erillisen tilahinnoittelun mukaan. Hinnasto päätetään hyvinvointialueella erikseen.
- Kanta-Hämeen hyvinvointialue varaa oikeuden rajoittaa tilojen käyttöä erityistilanteissa.